

Christopher Columbus, 500 Years Later

Italy is honoured to celebrate Columbus Day, at last

Christopher Columbus
Kristofor Kolumbo

The journey of the great explorer from Genoa is one of the greatest stories of daring and discovery. And the journey of millions of immigrants from Italy to Americas is also a story of discovery and bravery. However, unexpectedly, Columbus Day was not celebrated in Italy.

In order to remedy this, two steps were necessary: in 2004 the Italian Government declared October 12 *Giornata Nazionale di Cristoforo Colombo* and a permanent National Committee was appointed (Comitato Nazionale per le Celebrazioni di Cristoforo Colombo – CNC-CC). The CNC-CC is composed of the Scientific Commission and an Organizing Commission with the aim of inviting experts and scholars to open a dialogue between different approaches, theories and methodologies applied within and across disciplines dealing with geographic exploration and discovery. Efforts will be made to encour-

age reflection also on the present directions in the study of social, cultural and economic phenomena stemming from that crucial historical event. (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*, S.g. n. 86 del 13.04.2004, p. 44).

But Columbus Day should not be limited to only one day or experts alone. A joint research project of the CNC-CC, the Scientific Commission and the Organizing Commission aim to promote cultural events yearly on October 12. And <http://www.cristoforocolombo.tv> is the official web site containing text articles from magazines, journals, newspapers, speeches, official calendars and other sources relating to various encounter themes.

Although Columbus Day refers to a specific day, the event encompasses a much longer period of history of geographic discovery, expansion and cartography. As its contribution to the 500th anniversary of the first encounter of two worlds, Italy created the Quincentenary Jubilee Commission on Christopher Columbus and his Age of Discovery in 1992. The Commission was presided over by Prof. Paolo Emilio Taviani. According to what Prof. Taviani said at the *XXVI Congresso Geografico Italiano 4-9 maggio 1992* in the medieval port of Genoa, the “92 Columbus Jubilee” was but the beginning of a series of extraordinary celebrations of the main geographic explorations of unknown countries across the Western Ocean which would end in 2006. As a matter of fact, between 1492 and 1504 Christopher Columbus made a total of four voyages to the New World. On Wednesday, May 20, 1506, *el genovés* died in Valladolid, Spain.

No doubt the chronological period between the years 1492–1506 was basic to an understanding of how the physical earth actually was. Like his fellow-countryman Christopher Columbus, John Cabot crossed the Atlantic Ocean at increasingly more northern latitudes. Not very much is known for certain about John Cabot – or Giovanni Caboto, to use his original, Italian name. John and his son Sebastian Cabot set sail from Bristol on their first voyage of discovery in 1497 for the Crown of England. The Cabots were the first European men to walk the shores of Labrador and Newfoundland, the oldest British colony.

Kristofor Kolumbo, 500 godina poslije

Italija ima čast proslaviti Kolumbov dan - napokon

Putovanje velikog istraživača iz Genove jedna je od najvećih priča o hrabrosti i otkriću. Putovanje milijuna imigranata iz Italije u Amerike također je priča o otkriću i hrabrosti. Međutim, neočekivano, *Kolumbov dan* nije slavjen u Italiji.

Kako bi se to ispravilo, poduzeta su dva koraka: 2004. godine talijanska Vlada proglasila je 12. listopada *Giornata Nazionale di Cristoforo Colombo* i osnovano je stalno Nacionalno povjerenstvo (Comitato Nazionale per le Celebrazioni di Cristoforo Colombo – CNCCC). CNCCC se sastoji od Znanstvenoga vijeća i Organizacijskoga vijeća s ciljem pozivanja stručnjaka i znanstvenika da otvore dijalog među različitim pristupima, teorijama i metodologijama primjenjivanim unutar i između disciplina koje proučavaju geografska istraživanja i otkrića. Također će se uložiti naponi kako bi se ohrabrila razmatranja o trenutačnim smjerovima u proučavanju društvenih, kulturnih i gospodarstvenih pojava koje izviru iz toga krucijalnoga povijesnog događaja (*Gazzeta Ufficiale della Repubblica Italiana*, S.g.n. 86 del 13.04.2004, p.44).

No *Kolumbov dan* ne bi trebalo ograničavati samo na jedan dan ili samo na stručnjake. Zajedničkom istraživačkom projektu CNCCC-a, Znanstvenoga i Organizacijskoga vijeća cilj je promovirati kulturne događaje svake godine 12. listopada. <http://www.cristoforcolombo.tv> službena je web-stranica koja sadrži članke iz časopisa i novina, govore, službene kalendare i druge izvore koji se odnose na različite teme.

Iako se *Kolumbov dan* odnosi na određeni dan, događaj obuhvaća mnogo dulje povijesno razdoblje geografskih otkrića, širenja i kartografije. Kao svoj prinos 500. godišnjici prvog susreta dvaju svjetova, Italija je 1992. godine osnovala *Vijeće petstoljetnog jubileja Kristofora Kolumba i njegova doba otkrića*. Vijećem je predsjedavao profesor Paolo Emilio Taviani, koji je na *XVII Congresso Geografico Italiano 4-9 maggio 1992* u srednjovjekovnoj luci Genove rekao kako je jubilej Kolumba 1992. samo početak niza izvanrednih proslava glavnih geografskih istraživanja nepoznatih zemalja preko zapadnog oceana, koji će završiti 2006. Kristofor Kolumbo zapravo je četiri puta putovao u Novi svijet

Columbus's Niña
Kolumbova Niña

između 1492. i 1504. *El genovés* je umro u srijedu, 20. svibnja 1506. u Valladolidu u Španjolskoj.

Nema sumnje da je kronološki razdoblje između 1492. i 1506. bilo temeljno za razumijevanje o tome kakva je stvarno fizička Zemlja. Poput svojega zemljaka Kristofora Kolumba, John Cabot preplovio je Atlantski ocean na većim sjevernim širinama. Sigurno se malo zna o Johnu Cabotu – ili Giovanniju Cabotu, što je njegovo izvorno talijansko ime. John i njegov sin Sebastian Cabot isplovili su 1497. iz Bristola na svoje prvo istraživačko putovanje za Englesku Krunu. Caboti su bili prvi Europljani koji su kročili na obale Labradora i Newfoundlanda, najstarije britanske kolonije.

Vasco da Gama bio je u luci kako bi poželio dobrodošlicu Kristoforu Kolumbu koji se vratio sa svojega povijesnog putovanja preko Atlantskog oceana. Dobro

Vasco da Gama was in the port to welcome Christopher Columbus returning from his historic voyage across the Atlantic. He is well known as one of an extraordinary generation of discoverers, along with Magellan and Ca-

bral. Vasco da Gama was born about 1460 at Sines, Portugal. He set sail July 8, 1497, rounded the Cape of Good Hope four months later, and reached Calicut in India, May 20, 1498.

The Europe of cyber-navigators should not lose its enthusiasm for supporting collaborative research into the preservation of the European intellectual and navigation cultural heritage. By sea or by satellite.

The four voyages of Christopher Columbus increased Vespucci's desire to take a part in the general European movement to seek a western passage to the Indies. The Italian navigator Amerigo Vespucci was born in Florence in 1451; he died in Seville in 1512. Having obtained three ships from the Crown of Castille, Vespucci was able to undertake his first voyage. He set sail from Cadiz on 10 May, 1497. In this first voyage he entered the Gulf of Mexico and coasted along a great portion of what are now the United States, as far as the Gulf of St. Lawrence. Then he returned to Spain, and landed at Cadiz on 15 October, 1498. There is no other relation of this first voyage than that contained in the first letter of Amerigo Vespucci concerning the islands newly found in his four voyages, addressed to Piero Soderini, "Gonfaloniere di Giustizia" of Florence. At that time Florence was ruled by the house of Medici. Lorenzo di Pierfrancesco de' Medici held a

je poznat kao pripadnik izvanredne generacije istraživača, uz Magellana i Cabrala. Vasco da Gama rođen je oko 1460. u Sinesu u Portugalu. Isplio je 8. srpnja 1497., oplovio Rt dobre nade četiri mjeseca poslije, te došao do Calicutu u Indiji 20. svibnja 1498.

Četiri putovanja Kristofora Kolumba povećala su Vespuccijevu želju za sudjelovanjem u općem europskom pokretu za pronalaženje zapadnog puta u Indiju. Talijanski pomorac Amerigo Vespucci rođen je u Firenci 1451., umro u Seville 1512. Nakon što je nabavio tri broda od Krune Castille, bio je u mogućnosti krenuti na svoje prvo putovanje. Isplio je iz Cadiza 10. svibnja 1497. Na svojem prvom putovanju uplovio je u Meksički zaljev i plovio uzduž velikog dijela obale – onoga što su danas Sjedinjene Američke Države, sve do Zaljeva sv. Lawrencea. Tada se vratio u Španjolsku, te pristao u Cadizu 15. listopada 1498. Ne postoji drugi izvor o tome prvom putovanju osim onoga koji se nalazi u prvom pismu Ameriga Vespuccija upućenom Pieru Soderiniju, *Gonfaloniere di Giustizia* Firence, o otocima koje je pronašao u svoja četiri putovanja. U to doba Firencem je vladala kuća Medici. Lorenzo di Pierfrancesco de' Medici imao je banku u Seville i Vespucci je postao jedan od glavnih financijskih agenata te tvrtke, što je igralo glavnu ulogu u opremanju drugog ocean-skoga Kolumbova putovanja i prekomorskih putovanja koja su vodila do otkrića Novoga svijeta. Dana 16. svibnja 1499. Vespucci je isplio iz Cadiza na svoje drugo putovanje, s Alonzom de Ojedom i Juanom de la Cosom. Dana 14. svibnja 1501. isplio je iz Lisabona prema Zelenortski otocima (Cape Verde). Odatle je plovio uz obalu Južne Amerike, sve do La Plate. U Lisabon se vratio 7. rujna 1502. Svoje četvrto putovanje započeo je isplovivši s Gonzalom Coelhom iz Lisabona 10. lipnja 1503. Došao je do Zelenortskih otoka te se uputio prema Zaljevu svih svetih. Nakon toga plovio je uz kontinent, gotovo do Rio de la Plate, te se vratio u Lisabon 18. lipnja 1504. Peti je put putovao s Juanom de la Cosom od svibnja do prosinca 1505. To su putovanja ponovili i 1507. Međutim, ta dva putovanja Vespucci nije posebno spominjao. Godine 1505. Vespucci je postao naturalizirani Španjolac. Godine 1508. nazvan je prvim *piloto mayor de Espana*, kraljevskom titulom koja odgovara suvremenoj tituli zapovjednika mornarice, koju je Vespucci nosio do smrti 1512.

Dobro je poznato da je *Mundus Novus* dano Vespuccijevo, a ne Kolumbovo ime. S druge strane, osjećajna korespondencija između dva velika talijanska pomorca bila bi dovoljna za obaranje svih nedostojnih optužbi (C. Varela, "Amerigo Vespucci, civis hispalensis 1503–1512", u *Mundus Novus. Amerigo Vespucci e i metodi della ricerca storico-geografica. Convegno Internazionale di Studi, Roma-Firenze, 27-30 novembre 2002*, Genova, Brigati, Comitato Nazionale per le

Celebrazioni del Quinto Centenario del Viaggio di Amerigo Vespucci, 2004, pp. 49-61; urednik A. D'Ascenzo). Nakon što je 1504. umrla Izabela I., katolička kraljica Castile i Léona, Kolumbo je još godinu i pol, do svoje smrti, pokušavao vratiti svoje izgubljene titule guvernera i potkralja. Pisao je pisma, molio Krunu, te uvjerio Ameriga Vespuccija i ostale da se zauzmu za njega. U svibnju 1505. Izabelin suprug kralj Ferdinand konačno je dopustio Kolumbu audijenciju, u kojoj je istraživaču dopušteno da obrazloži svoja mišljenja na pravo na titule i blaga Indije. Titule mu nisu vraćene. Potkraj 1505. Kolumbo je bio prebolesan za nova putovanja. Ostao je u gradu Valladolidu do svoje smrti 20. svibnja 1506. A kada je 1507. kozmograf Martin Waldseemüller izdao hvaljeno djelo *Cosmographie Introductio* u Saint-Diéu, u Lorrainei, nazvao je Novi svijet Amerikom, s obrazloženjem da bi bilo u redu da novootkriveni kontinent bude nazvan imenom žene, budući da su tri tada poznata kontinenta – Europa, Azija i Afrika – nosila imena žena. Ime Amerika uzeto je od krsnog imena talijanskog istraživača novoga kontinenta Ameriga Vespuccija. Međutim, godine 1513. prvo izdanje

125

Europa kibernavigatora ne smije izgubiti svoj entuzijazam za podupiranje zajedničkih istraživanja za očuvanje europske intelektualne i plovdbene kulturne baštine. Morem ili satelitom.

Waldseemüllerovih portulana svijeta bilo je planisfera u ravnini projekcije na mreži loksodroma kao na nekoj staroj pomorskoj karti Sredozemlja. Ta je karta nazvana *Admiralovom kartom* iz vjerovanja da su informacije za nju došle od Kristofora Kolumba. Uistinu, Waldseemüller je navodio "Admirala" kao izvor za svojih geografskih informacija o Novome svijetu u uvodu toga atlasa iz 1513., revidiranog izdanja Ptolemejeva djela *Geographia* (Strassburg, Johannes Shott, 1513).

U svakom slučaju, Kolumbovo putovanje bilo je jedinstveno i rezultiralo je prvim stalnim europskim kolonijama u Novome svijetu. Geografija kao disciplina ima povijest koja se proteže kroz mnogo stoljeća. Godine 1492. Kolumbo je preplovio Atlantski ocean i počeo

banco in Seville and Vespucci became one of the chief financial agents of that firm, which had a leading part in fitting out the second oceanic expedition by Columbus and overseas voyages that led to the discovery of the New World. On 16 May, 1499, Vespucci sailed from Cadiz on his second voyage, with Alonzo de Ojeda and Juan de la Cosa. On 14 May, 1501, he sailed from Lisbon to Cape Verde. From there he coasted along South America, as far as the Plata. He arrived back at Lisbon on 7 September, 1502. On his fourth voyage, he sailed with Gonzal Coelho from Lisbon, on 10 June, 1503, touched land at the Cape Verde Islands, and bent his course towards the Bay of All Saints. Thereafter, he coasted along the continent, nearly to the Rio de la Plata, and then returned to Lisbon, where he arrived on 18 June, 1504. Vespucci made a fifth voyage with Juan de la Cosa, between May and December, 1505. This voyage was repeated by the two navigators in 1507. Of these two expeditions, however, there is no special account by Vespucci. In 1505 Vespucci received Spanish naturalization. In 1508 he was named first *piloto mayor de España*, a royal title corresponding to the contemporary one of head of the admiralty, and which was borne by Vespucci until his death in 1512.

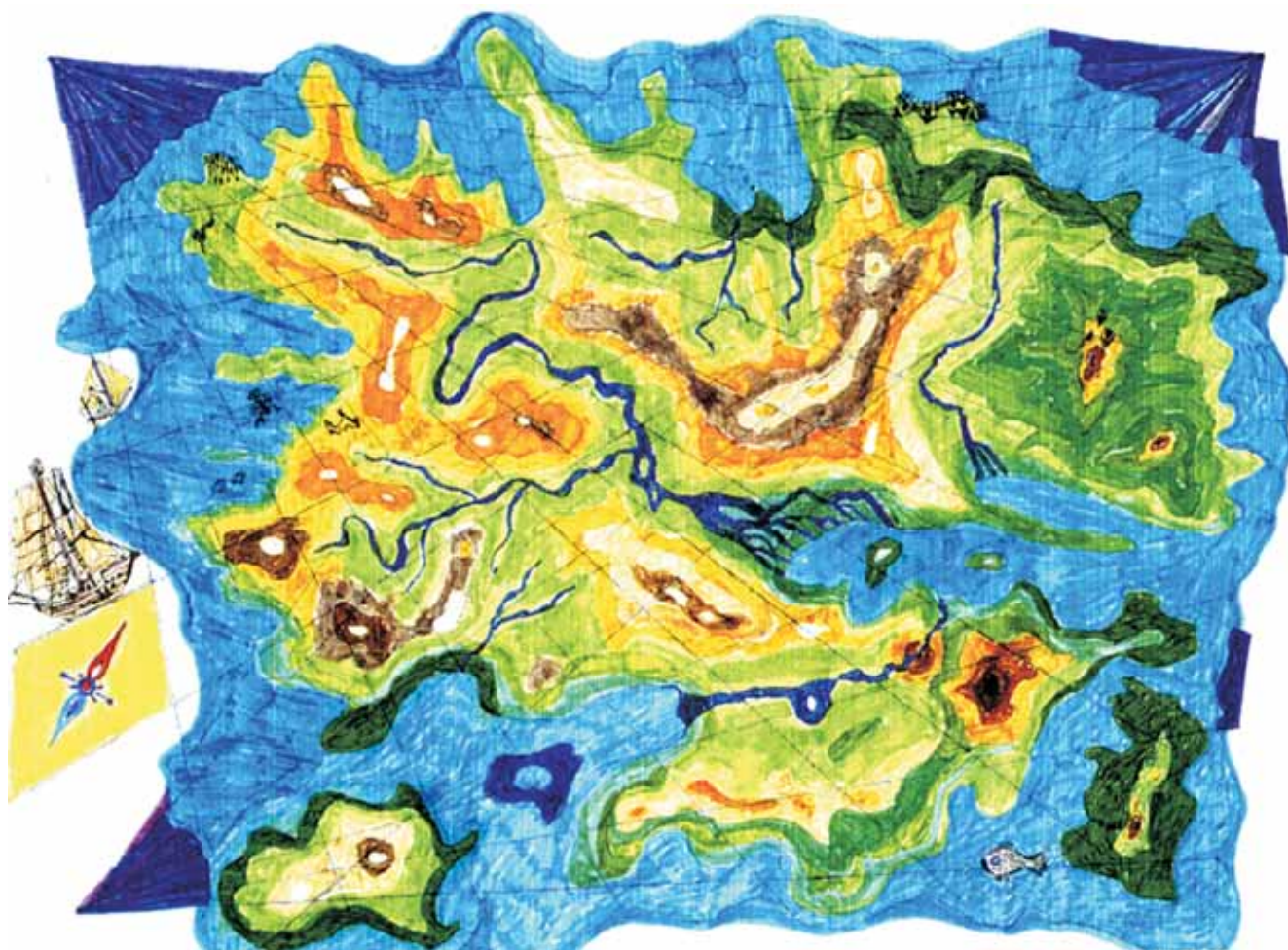
It is well known that the name of Vespucci and not that of Columbus was given to *Mundus Novus*. On the other hand, the affectionate correspondence between the two great Italian navigators would suffice to disprove all unworthy accusations (C. VARELA, "Amerigo Vespucci, civis hispalensis 1503-1512", in *Mundus Novus. Amerigo Vespucci e i metodi della ricerca storico-geografica. Convegno Internazionale di Studi, Roma-Firenze, 27-30 novembre 2002*, Genova, Brigati, Comitato Nazionale per le Celebrazioni del Quinto Centenario del Viaggio di Amerigo Vespucci, 2004, pp. 49-61; edited by A. D'Ascenzo). After Isabel I the Catholic queen of Castile and León died in 1504, over the following year and a half until his death, Columbus tried to regain his lost titles of governor and viceroy. He wrote letters, petitioned the Crown, and persuaded Amerigo Vespucci and others to intercede on his behalf. In May 1505 Isabel's husband king Ferdinand finally granted Columbus an audience in which the explorer was allowed to present his claims to his titles and the riches of the Indies. His titles were not returned. In late 1505 Columbus became too ill to travel any more. He remained in the city of Valladolid until his death on May 20, 1506. And when in 1507 the cosmographer Martin Waldseemüller published the celebrated work *Cosmographieae Introductio* at Saint-Dié, in Lorraine, he gave the name of America to the New World, arguing that, since the three

continents then known - Europe, Asia, and Africa - had names of women, it was proper to give the newly-discovered continent across the Western Ocean also the name of a woman, taking it from the baptismal name of the Italian discoverer of the new continent who had received Spanish naturalization in 1505: Amerigo Vespucci. But in 1513 the first printing of Waldseemüller's portolan charts of the world was a planisphere on a plain projection on a rhumb line grid like that of an ancient nautical chart of the Mediterranean. This map has been called 'the Admiral's Map' in the belief that information for it may have come from Christopher Columbus. Indeed Waldseemüller referred to 'the Admiral' as being the source for his geographical information on the New World in the introduction to this 1513 atlas, a revised edition of Ptolemy's *Geographia* (Strasbourg, Johannes Shott, 1513).

Nevertheless, Columbus' expedition was unique, resulting in the first permanent European colonies in the

***In today's world, the web
has become our
contemporary mode of
exploration and discovery.
Even the programmes used,
with names like
Navigator and Explorer,
emphasize this.***

New World. The discipline of geography has a history that stretches over many centuries. In 1492 Columbus sailed the Atlantic Ocean and began to remake the ancient sketch of the known earth: one sea, three continents. From a cultural perspective, his first voyage was marked by a deep clash of cultures, which began when European settlers arrived in America. But heavy mistakes were made too. The history of geographic discovery invites to think about past events to try to understand why they happened. But it is a source of information that may still teach something new in our 'www' age. The World Wide Web is a global information space that people can read and write via computers connected to the Internet. As a universal medium for information exchange, its interconnected structure has many affinities with the world map at the time of great overseas explorations: in 1513 the large-format world map entitled *Orbis Terrarum Universalis iuxta Hydrographorum Traditionem* - the first printing of Waldseemüller's portolan charts of the world called the 'Admiral's Map' as a reference to Columbus -

127

Ivana Miličević: My Island

Ivana Miličević: Moj otok

mijenjati drevnu skicu poznatog dijela Zemlje: jedno more, tri kontinenta. Iz perspektive kulture, njegovo prvo putovanje okarakterizirano je velikim sukobom kultura, koji je počeo kada su europski doseljenici stigli u Ameriku. Međutim, učinjene su i velike pogreške. Povijest geografskih otkrića poziva nas na razmišljanje o prošlim događajima kako bismo pokušali razumjeti zašto su se dogodili. No to je, također, izvor informacija koji nas može naučiti nešto novo, čak i u naše "www" doba. Svjetska je mreža prostor globalnih informacija koje ljudi mogu čitati i pisati putem računala spojenih na internet. Kao univerzalni medij za prijenos informacija, njegova međusobno povezana struktura ima mnogo toga zajedničkoga s kartom svijeta u doba velikih prekomorskih istraživanja: godine 1513. karta velikog formata nazvana *Orbis Terrarum Universalis iuxta Hydrographorum Traditionem* – prvo izdanje Waldseemüllerovih portulana svijeta nazvano *Admiralovom kartom*

kao priznanje za Kolumbove zasluge – prikazuje svježe rezultate plovidbe i pruža izravne poveznice s novopronađenim prekomorskim kopnom. U terminima geografskog okvira, jedna mreža loksodroma pokriva područje od triju starih kontinenata do četvrtog, otkrivenoga 1492. nakon

U današnjem svijetu web je postao suvremeni način istraživanja i otkrivanja. Čak i programi koji se upotrebljavaju, s imenima poput Navigator (pomorac) i Explorer (istraživač), to naglašavaju.

displays fresh navigation results and provides direct links to newly found lands overseas. In terms of its geographical scope, one rhumb line network covers the area from the old three continents to the fourth one discovered in 1492 beyond what had been previously called the unfathomable *Oceanus Occidentalis. Tabulae Novae* with additional sites full of “inventas oras gentesque” had to be continuously added to this old European global model of the Earth for navigators. And new names of places and sites had to be invented and arranged worldwide in Latin letters.

Indeed, one of the first things a European explorer did was to rename the newly found lands. He systematically ignored the names given to them by the original native inhabitants, thus beginning the process of shaping the New World in the European image (J. B. HARLEY, *The New Nature of Maps. Essays in the History of Cartography*, Baltimore and London, The Johns Hopkins University Press, 2001, p. 104).

Our dynamic maps are now clickable in many places. Cybertechnologies will allow more interaction, creating the shape of a virtual inhabited world, a modern ‘oikoumene’ of interconnected web-sites encouraging a new geographical way of thinking about the planet on which we live. The 21st century scale model of the Earth is a physical globe as seen from above at the centre of a new, artificial universe: the communications satellite system. The new technologies allow those who work with information to overcome existing spatial boundaries and barriers to communication. But Cyberspace does not mean that all territorial, institutional, political, or cultural boundaries become irrelevant. What is lacking in general western society – both online and off – is the perspective of those who ‘were discovered’. We generally have very little sense of the natives’ versions of contact.

For centuries, the Mediterranean had served as a civilizing link between Europe, North Africa and the Middle East. For many years now, the regions that border the sea have been facing a problem of growing concern: emigration and immigration on a global scale. The history of European geographic discovery, expansion and cartography may help avoid present and future mistakes with an aim to transform the global clash of cultures we see today into an advanced and organized state of human social development. In other words, nowadays the history of European geographic discovery, expansion and cartography may be reused by modern cyber-navigators to meditate on global civilization. Building a scale model of the terrestrial globe is always a work in progress. The progressive construction of globes and world maps speaks about the progressive construction of new cultural forms to unite very different peoples, sites and languages in co-operation and understanding. There is a danger that the new interactive Earth model proposed by Europe, or what is called West now, will become self-centred again.

The most important point is now the affirmation of our ‘global’ identity above the ancient concept of nation-

ality. We must state our identity as travellers of cyberspace fighting for the constitution of an inter-national global Network that enables digital transmission between actual, not virtual countries, putting anyone into communication with anyone who really wants to communicate any kind of constructive information. On the other hand, we should not forget who we were and about the qualities that make us different, thanks to a selective use of natural sources at our disposal through the centuries. Nature taught people living beside the sea the art and science of sailing to exchange knowledge, skills, abilities, goods. The Europe of cyber-navigators should not lose its enthusiasm for supporting collaborative research into the preservation of the European intellectual and navigation cultural heritage. By sea or by satellite.

In today’s world, the web has become our contemporary mode of exploration and discovery. Even the programmes used, with names like *Navigator* and *Explorer*, emphasize this. Of course what we find online is not physical space but knowledge, via many languages in different alphabet letters. Cyberspace does overlay a whole new set of opportunities for overcoming physical distances and creating or shaping virtual spaces. But building up a virtual globe in twelve gores from scattered regional maps – as Waldseemüller made in 1507 for the first time after the great European navigators of his age reached America – must learn also to respect each other. One of his troubles consisted in accurately locating fragments of land full of site names and peoples into a coherent whole. Waldseemüller used the geographic coordinate system and obtained a grid of lines dividing the earth into squares to solve the problem. And each site in each square was (and is!) supposed to have its own special way of leaving with reference to a unifying grid vision of meridian and parallel lines.

Someone said that history is nothing more than a vast collection of todays. The European history of geographic discovery, expansion and cartography is nothing more than a vast collection of world maps and portolan charts for navigators, actually leading straight from Ptolemy’s geocentric universe to our Internet Explorer’s spinning model of the terrestrial globe to click on.

Patrizia Licini

onoga što je prije bilo poznato kao neizmjerni *Oceanus Occidentalis. Tabulae Novae* s dodatnim mjestima punim "inventas oras gentesque" moralo se neprestano dodavati tom starom europskom Zemljinu modelu za pomorce. Nadalje, bilo je potrebno stvarati na latinskom jeziku nova imena za mjesta.

Uistinu, jedna od prvih stvari koje je europski istraživač napravio bilo je preimenovati novopronađene zemlje. Sustavno je zanemario imena koja im je dalo domorodačko stanovništvo, te je na taj način počeo oblikovanje Novoga svijeta po uzoru na Europu (J. B. Harley, *The New Nature of Maps. Essays in the History of Cartography*, Baltimore and London, The Johns Hopkins University Press, 2001, p. 104).

Naše dinamičke karte moguće je kliknuti na mnogo mjesta. Kibertehnologije će omogućiti više interakcije, stvarajući oblik virtualnog nastanjenog svijeta, moderne "ekumene" međusobno povezanih web-stranica, što ohrabruje novi geografski način razmišljanja o planetu na kojem živimo. Zemljin model 21. stoljeća fizički je globus koji se vidi odozgo, iz središta novoga, umjetnog svemira: komunikacijskoga satelitskog sustava. Nove tehnologije omogućuju onima koji rade s informacijama prebrođivanje postojećih prostornih ograničenja i prepreka komunikaciji. No kiberprostor ne znači da sve teritorijalne, institucionalne, političke i kulturne granice postaju nevažne. Ono što nedostaje u općem zapadnom društvu – i online i offline – perspektiva je onih koji "su otkriveni". Općenito govoreći, imamo vrlo malo smisla za uspostavu kontakta s domaćim stanovništvom na njihov način.

Sredozemlje je stoljećima služilo kao uljudbena poveznica Europe, Sjeverne Afrike i Srednjeg istoka. Već mnogo godina regije u dodiru s morem imaju problem od sve većeg značenja: emigracija i imigracija na globalnoj razini. Povijest europskih geografskih otkrića, širenja i kartografije može pomoći u izbjegavanju sadašnjih i budućih pogrešaka s ciljem preoblikovanja globalnog sukoba kultura, koji je danas vidljiv, u napredno i organizirano stanje ljudskog društvenog razvoja. Drugim riječima, danas povijest europskih geografskih otkrića, širenja i kartografije mogu upotrijebiti moderni kibernavigatori pri razmišljanju o globalnoj civilizaciji. Stvaranje modela zemaljskoga globusa posao je koji nije moguće završiti. Progresivno konstruiranje globusa i karata svijeta govori o progresivnom konstruiranju novih oblika kulture za ujedinjenje vrlo različitih ljudi, mjesta i jezika, za suradnju i razumijevanje. Postoji opasnost da će novi interaktivni Zemljin model koji predlaže Europa, odnosno ono što se danas naziva Zapadom, ponovno postati usredotočen na samoga sebe.

Najvažnije je priznavanje našega "globalnog" identiteta preko drevnoga koncepta nacionalnosti. Moramo obznaniiti svoj identitet kao putnika kroz kiberprostor boreći se za ustav međunarodne globalne Mreže, koja omogućuje digitalni prijenos između stvarnih, a ne virtualnih zemalja, stavljajući bilo koga u komunikaciju s bilo kim tko zaista želi komunicirati bilo koju vrstu

konstruktivnih informacija. S druge strane, ne smijemo zaboraviti tko smo bili i svojstva koja nas čine različitim, zahvaljujući selektivnoj upotrebi prirodnih izvora koji su nam stoljećima bili na raspolaganju. Priroda je naučila ljude koji su živjeli kraj mora umijeće i znanost plovidbe kako bi razmijenili znanja, vještine, sposobnosti, dobra. Europa kibernavigatora ne smije izgubiti svoj entuzijizam za podupiranje zajedničkih istraživanja za očuvanje europske intelektualne i plovidbene kulturne baštine. Morem ili satelitom.

U današnjem svijetu web je postao suvremeni način istraživanja i otkrivanja. Čak i programi koji se upotrebljavaju, s imenima poput *Navigator* (pomorac) i *Explorer* (istraživač), to naglašavaju. Naravno da ono što pronalazimo online nije fizički prostor nego znanje, na mnogim jezicima i u različitim abecedama slova. Kiberprostor je potpuno novi skup mogućnosti za prebrođivanje fizičkih udaljenosti i stvaranje ili oblikovanje virtualnih prostora. No građenje virtualnoga globusa iz 12 segmenata razdvojenih regionalnih karata – kao što je to Waldseemüller prvi put učinio 1507. nakon što su veliki europski pomorci njegove generacije došli do Amerike – mora nas također naučiti da jedni poštujemo druge. Jedan od Waldseemüllerovih problema sastojao se u točnom lociranju Zemljinih fragmenata punih imena mjesta i ljudi u koherentnu cjelinu. Waldseemüller je upotrijebio geografski koordinatni sustav i dobio mrežu linija koje dijele Zemlju na kvadrate, čime je riješio problem. Za svako mjesto u svakom kvadratu pretpostavljalo se (i pretpostavlja se!) da ima svoj posebni način života u odnosu na viziju objedinjavajuće mreže linija meridijana i paralela.

Netko je rekao da povijest nije ništa drugo do golema zbirka današnjih dana. Europska povijest geografskih otkrića, širenja i kartografije nije ništa drugo do golema zbirka karata svijeta i portulana za pomorce koja zapravo vodi izravno od Ptolemejeva geocentričnog svemira do vrtećeg modela zemaljskoga globusa na koji ćemo kliknuti na našem Internet Exploreru.

Patrizia Licini

